

GEULHEM

Jacques Dieckman

SOK-Medelingen	SOK-INFO	Algemeen adres
Ton Breuls Bovenstraat 28 B 3770 Kanne/Riemst Tel: 00-3212454059	Joep Orbons Holdaal 6 NL 6228 GH Maastricht Tel: 043-3618793	Natuurhistorisch Genootschap Postbus 882 NL 6200 AW Maastricht

De stuurgroep van de SOK bestaat uit:

Ton Breuls	voorzitter	00-3212454059	
Overige stuurgroepleden:			
Han Bochman	043-3433355	Ed de Grood	043-3293067
Marjan Melkert	043-3258608	Joep Orbons	043-3618793
Jan Paul van der Pas	045-4041600	Roger Reinartz	043-3215292

De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica".

De SOK op Internet: <http://www.xs4all.nl/~jorbons/sok.html>

SOK-Groeven

De SOK heeft een aantal groeven in zijn beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Voor het betreden van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder:

Groeve	Beheerder	Tel:
Koeleboschgroeve	Ed de Grood	043-3293067
Roothergroeve	Annelies Heynen	043-3611357
Nieuwegroeve	Han Bochman	043-3433355
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-3212454059
Theunisgroeve	Giel Bindels	043-3472560
St. Pietersberg (Noordelijk en Zonneberg)	Ed de Grood	043-3293067
Fallenberggroeve	(Nog) Niet toegankelijk	

Bij inbraak in SOK-groeve:

Bij constatering van inbraak en/of vernielingen aan een van onze SOK-groeven dit direct melden, liefst dezelfde dag nog.

Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

- 1° Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.
- 2° Han Bochman, materiaalbeheer, 043-3433355
- 3° Ed de Grood, groeveopzichter, 043-3293067
- 4° Ton Breuls, voorzitter SOK, 00-3212454059
- 5° Ieder ander stuurgroeplid. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.

De SOK zal er dan voor proberen te zorgen dat de afsluiting van de groeve binnen vierentwintig uur hersteld is.

Voorpagina:

Uit de Speleo Limburg kalender oktober 1982 komt deze prent van Jaques Diederens van de roswoningen te Geulhem.

Oproepen van en naar SOK-Leden

Nieuwe leden

Wij heten als nieuw SOK-lid hartelijk welkom:

- Laenen I.H.G., Manshaag 36, 6228 EN Maastricht, Tel: 043-3610396
- Mordang A.A.M., Gerkenshaag 48, 6228 EM Maastricht, Tel: 043-3616425

SOK Ledenavond

Op vrijdag 27 september zal de volgende SOK-Ledenavond worden georganiseerd. Zoals altijd om 19:30 in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.

Op deze SOK-Ledenavond staat de nieuwe opzet van de SOK centraal. De stuurgroep heeft na de algemene vergadering van november vorig jaar gewerkt aan een nieuwe opzet voor de SOK. Dit voorstel zal aan de leden worden voorgelegd, zodat per 1 januari 1997 hiermee gewerkt zou kunnen worden.

Verder staat deze avond open voor een ieder die dia's, foto's verhalen etc. heeft van ondergrondse tochten in binnen- en buitenland.

Tot vrijdag 27 september 1996 om 19:30 in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.

Ere wie ere toekomt!

[aanpassing verwerkt]

In SOK-Medelingen nr. 25 stond het artikel: "Ongeval in de Scharnderberg". Door een vergissing van het zetduiveltje stond ondergetekende als maker van de foto's vermeld. Deze waren echter gemaakt door Henk Ramakers, de "hoffotograaf" van de projectgroep. Vandaar alsnog deze correctie. John Knubben

Bezoek aan vuursteenmijntjes Rijckholt

Staatsbosbeheer organiseert iedere eerste woensdag van de zomermaanden een anderhalf uur durende excursie met boswachter Thei Jussen naar de vuursteenmijntjes in Rijckholt. Er wordt om 19:00 gestart bij café De Rijckhof aan de Rijksweg te Rijckholt. De kosten bedragen f 3.75 voor volwassenen en f 1.50 voor kinderen. Voor meer informatie kan men telefonisch terecht onder nummer 043-4592469.

Op 14 september (Open Monumentendag) is de vuursteenmijn ook open.

Bezorging SOK-INFO

De laatste tijd komen bij de SOK meerdere meldingen binnen van mensen die hun SOK-INFO niet ontvangen hebben. Toch staan deze mensen altijd op de stickerlijsten. Ik heb nu in overleg met de PTT het adresserings-systeem veranderd, dus het zou beter moeten gaan. Mochten er toch nog problemen zijn, laat het dan even weten aan Joep Orbons. Voor diegene die hun serie SOK-INFO's compleet willen houden, het is mogelijk oudere nummers te krijgen.

SOK-Ledenadministratie

De ledenadministratie van de SOK is nu in handen van Joep Orbons. Adreswijzigingen, correcties, nieuwe leden, etc. dienen gemeld te worden bij Joep Orbons op Holdaal 6, 6228 GH Maastricht. Tel: 043-3618793

Subterraneum in Natuurhistorisch Museum

De reeds in een vorige SOK-INFO aangekondigde nieuwe bezienswaardigheid in het museum, het z.g. sub-terraneum, is bijna klaar en zal binnen niet te lange tijd tijdens een SOK-Ledenavond officieel geopend worden.

Het belangrijkste dat nog moet gebeuren is het vullen van een vitrine waarin de lampen en gereedschappen van de oude blokbrekers zullen worden getoond.

Op mijn oproep enige tijd geleden om objecten in bruikleen voor dit doel af te staan hebben weliswaar enkele SOK-Leden positief gereageerd maar dit heeft er toch nog niet toe geleid dat de vitrine nu vol is.

Er wordt gestreefd naar een representatieve collectie gereedschappen en lampen die betrekking heeft op het blokbreken in het mergelland tot plm. 1960.

Wat o.a. nog ontbreekt:

- grote blokzaag
- klein type opzetzaag
- wel (2x)
- beitel (stootijzer), eventueel diverse typen
- mergelschepje voor achterhui
- schietlood (-ketting)
- winkelhaak
- kielen
- zware hamer
- olielampjes (smuuskes), eventueel diverse typen
- carbidlampen, eventueel diverse typen

Maar ook:

- persoonlijke attributen van de blokbreker, zoals jas, pet, rookpijpje, koffiefles, etc.

Sommige objecten zijn er al (met dank aan Ton Breuls, Pierre Penders en Ad Lagas). Echter, van enkele objecten zijn meerdere exemplaren nodig omdat ook het diorama zelf moet worden aangekleed.

Het museum is gaarne bereid om objecten aan te kopen mits u zelf een prijsvoorstel doet. Geeft u er de voorkeur aan om uw objecten in eigendom te behouden, dan blijft een (langdurige) bruikleen evenzeer mogelijk.

Indien u in de één of andere zin aan deze SOK-eigen presentatie in het museum zou willen meewerken stel ik dat bijzonder op prijs. Het beste doet u uw aanbod schriftelijk d.m.v. een éénvoudig kaartje gericht aan:

E. De Grood
Natuurhistorisch Museum Maastricht
Postbus 882
6200 AW Maastricht

Bij voorbaat dank.

Luck Walschot

Op de laatste Stuurgroepvergadering heeft Luck Walschot te kennen gegeven, dat hij zijn taak als (interim)secretaris wilde beëindigen. Bovendien zei Luck geen belangstelling meer te hebben in een verdere deelname aan de Stuurgroep.

Als we aan Luck denken, zien we een beeld van een bergloper met een niet aflatende drang naar ontdekking. Tel daarbij ondermeer de presentatie van die ontdekkingen d.m.v. publikaties of lezingen, zijn uitermate perfecte samenwerking tijdens het Congres, zijn nadrukkelijke inbreng bij de realisering van de SOK-tentoonstelling, zijn bijdrage aan SOK-Info, zijn deelname aan de vleermuis-tellingen, enz. enz., dan ontstaat een beeld van een zeer gedreven bergloper. Bovendien zal menig een ervaren hebben dat men nimmer vergeefs zal aankloppen bij Luck, om een stortvloed van gegevens of inlichtingen op allerlei groeven-gebied te ontvangen.

Het is voor de SOK dan ook geen enkel probleem Luck maximaal te bedanken voor zijn inzet en inbreng tijdens zijn Stuurgroep-periode en zijn (te) korte tijd als (interim)secretaris.

Omdat hij volop lid blijft van de SOK zijn we overtuigd zijn op het lijf geschreven rol van ambassadeur van de SOK. Dat geeft ons een bijzonder comfortabel gevoel.

Luck, namens ons allen, bedankt!

Ton Breuls, voorzitter.

Olav Hensing Rick Bastiaens

Ook Olav en Rick hebben te kennen gegeven geen verdere deelname in de Stuurgroep te ambiëren. Tijdens hun zittingsduur heeft de SOK enkele mooie projecten mogen realiseren. Te denken valt aan de tentoonstelling Sprekend Duister en het Internationaal Symposium. Dat mag zondermeer ook op hun collectief conto worden bijgeschreven. Daarnaast hebben ze zich op andere gebieden bijzonder ingespannen. Zoals Rick als leden-administrateur en Olav als vertegenwoordiger van de SOK binnen het Periodiek overleg met het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Namens de SOK zou ik hun dan ook oprecht willen bedanken voor hun inzet en inbreng! Gelukkig blijven ook zij lid van de SOK en verdwijnen niet van het toneel. We zullen elkaar dan ook nog vaak ondergronds- en bovengronds ontmoeten.

Namens ons allen bedankt!

Ton Breuls, voorzitter.

MEET THE UNDERGROUND PRESS

Laten we deze aflevering eens niet beginnen met het gedrukte woord, maar met het alles verslindende medium: televisie.

Dinsdag, 7 mei 1996 zond BRT 1 om 22.30 uur het programma "Alle vijf" uit, een magazine over wetenschap en technologie. Deze aflevering met o.a. "Vleermuizen: onbekend is onbemind. Een uitgebreid beeld van het leven van de vleermuis (een jaar lang gevolgd)". De zomertellingen in de **Lacroixberg** te **Zussen** werden ruimschoots onder de aandacht gebracht. We herkenden de SOKkers **Johan Willems**, **Pierre Olefs** en **Luck Walschot!**

En op vrijdag, 15 mei 1996 was Marian Melkert te bewonderen in een uitzending Van **gewest tot gewest** op Ned 3 om 19.30 uur. Ze hield een krachtig en helder pleidooi voor de toekenning van de Monumentenstatus aan de **Sint Pietersberg**. Om haar woorden kracht bij te zetten zagen we ook beelden van het blokbreken met **Harie Molin** in de **Sibbergroeve**. (In **Dagblad de Limburger** (DdL) van 15.05.1996 stond op de RTV-pagina overigens een foto van concurrent **Peter Kleynen**, maar een kniesoor die daar op let.) Ook zagen we beelden van mountain-biken in de **Sibbergroeve** en andere vormen van "out-door sport" in de **Wilhelminagroeve**. De SOKkers die de ledenavond bijwoonden in het Museum konden de uitzending volgen op het supergrote scherm. Service van de zaak (met dank aan **Douwe de Graaf**).

Het wordt toch een echte "vedette", want op 23 juni 1996 werd de TV1 (Brt 1) opgesierd met, ja alweer, Johan Willems, die uiteraard zijn uitleg hield over vleermuizen. En we zagen ook nog in een flits Pierre Olefs. In het zondagmiddagmagazine **1 voor iedereen**. De titel? "**Natuurbijdrage over vleermuizen**". Naar het schijnt was het een herhaling van het vorig jaar.

De radio wilde ook haar zegje doen. In Festival, het culturele programma van Omroep Zuid, mocht **Ton Breuls** vertellen over groeven en **SOK**. Centraal in het 20 minuten durend live-interview stond het jubileum-nummer no 25 van **SOK-Mededelingen**. (25.07.1996).

"Grottekeningen in Valkenburg herontdekt" in DdL (29.05.1996), met een prachtige foto van Jan Laumen en de bewuste tekening, alsmede "**Prehistorische gravures in grot herontdekt**" in het LD van 30.05.1996. Twee artikelen over het werk van **Luck Walschot en Jan**, die een mooi staaltje van onderzoek hebben verricht. U kon hierover al lezen in SOK-mededelingen no 25. De kranten zijn er nog eens op in gegaan. Voor ons is het artikel in het LD natuurlijk het mooiste, want daar wordt de **Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven** en **SOK-Mededelingen** genoemd. Maar belangrijker is dat de twee met hun werk hopen op een echt wetenschappelijk onderzoek, dat duidelijk maakt of de grottekeningen daadwerkelijk uit de steentijd dateren.

Er is concurrentie voor Marian: "**Gemeentegrot mogelijk monument**" en "**Werkgroep Niks Aan De Hand dient verzoek in bij Rijksdienst Monumentenzorg**". (DdL, 23.05.1996) De Rijksdienst gaat het verzoek bekijken of het aan alle eisen voldoet. Daarna vraagt de Dienst advies bij Gemeente, Provincie en de Raad voor Cultuur. Zolang

de adviesaanvraag loopt geldt in feite de Monumentenwet. Dat betekent dat er niets veranderd mag worden aan de **Gemeentegrot** zonder een speciale vergunning. Een maand of drie daarvoor (05.03.1996) berichtte **Heuvelland Aktueel** al over het pleidooi van de **Historische Kring Land van Valkenburg en Heuvelland: "Valkenburgse grotten verdienen meer en betere bescherming"**. De Kring gaat in verweer tegen ondermeer de plannen een fietsroute uit te zetten in de **Gemeentegrot**. In het artikel wordt ook nog de uit "adviesbrief" van de **SOK** aan het gemeentebestuur van Valkenburg geciteerd. Alle beetjes baten, nietwaar?

De kop "Het zijn nette mensen, die bierverzamelaars" in DdL (met mooie foto) van 22.04.1996 lijkt geen plaats te verdienen in deze rubriek. Maar in de **Gemeentegrot van Valkenburg** werd een internationale beurs voor brouwerijartikelen gehouden, waar bijna 2000 verzamelaars hun weg vonden naar hun hobby. Vreemde hobby? Vraag hun mening eens over onze hobby!

"**Het watermysterie in de Valkenburgse grotten**" is een artikel in het DdL van 17.05.1996, met heel mooie kleurenfoto's van een in het water wadende **Harrie Habets**, hoofdgids van de **Gemeentegrot** en de journalist. Aan het onderzoek van de Rijks Geologische Dienst, dat verhaalt van de relatie tussen de neerslag en de waterschommelingen (na pl/m 18 maanden) in de groeve, wordt getwijfeld. De redactie zal t.z.t. Habets een overdruk sturen van het artikel in SOK-Medelingen: "**Het water in de Gemeentegrot**" (deel 1) in SOK-Med nr 8, 1985, van John van Schaik en Chris Starmans. Helaas is nooit deel 2 verschenen, maar deel 1 was duidelijk: die relatie bestaat wel degelijk!

Nog even terugkomend op het zgn meetsysteem in de **Gemeentegrot**: een mooie, bijna ouderwets aandoende foto siert het artikel "**Meetsysteem bewaakt stabiliteit mergel**" in DvL van 17.07.1996. Voor meer bijzonderheden hierover, zie de vorige SOK-Info's.

Herinnert u zich het nog? **SOKInfo 65** (okt. 1995): In het Luikse Dagblad **La Meuse** (van 21.06.1995) stond het verhaal van spelende kinderen, die in het "onbekende" gangenstelsel "**De Dessus de Heez**" in **Wonck** het bijna tot skelet vergane lichaam vonden van een onbekende man of vrouw. De gerechtelijke politie van Luik heeft de identiteit achterhaald (DdL 13.06.96) van het stoffelijk overschot. Het blijkt om een paracommando te gaan, die in januari 1987 op 38-jarige leeftijd als vermist is opgegeven. Aan de hand van zijn gebit kon de identiteit van de man worden vastgesteld. De beroepsmilitair moest destijds om medische redenen het leger verlaten.

Ook in **SOKInfo 65** (okt. 1995) berichtten we over de diefstal van het zilveren doosje, dat de voormalige burgemeester **Ceulen van Sint Pieter** in 1895 had laten maken. Het doosje bevatte de krijtjes waarmee koning Willem III (1841), koningin Sophie (1873), kroonprinses Wilhelmina (1895) en koningin Beatrix (1991) hun handtekening in de **Sint Pietersberg** zetten.

"**Nieuw doosje voor koninklijk krijtje**" lezen we nu in DdL van 21.05.1996. Antiquair Braakhuis maakte het. "Het is natuurlijk niet het originele, maar eigenlijk is het nieuwe wel veel mooier. Maar het originele had natuurlijk een historische en emotionele waarde".

Nog meer "royalty-news": **Prins Filip** van België brengt op 26 juni as een bezoek aan het ondergrondse **Avergat**. Een ape-trotse gids **Jean Pierre Willems** zal Z.K.H. rondleiden in zijn museum (h.B.v.L. 13.06.1996).

Vragen VVD over survival-tochten groeve Geulhem" in DdL van 11.05.1996. Raadslid **Kuijpers** maakt zich zorgen over de "commerciële activiteiten" in de **Geulhemergroeve**. Volgens het raadslid worden in de groeve regelmatig en tegen betaling survivaltochten gehouden, met ondermeer abseilen. Ook zijn er overnachtingen in de groeve. **Frans Bergsteijn**, voorzitter van de **stichting De Rotswoning** is boos over de vragen. Hij bevestigt én relativeert de activiteiten, maar ontkent dat er een vergunning voor nodig is. Toch blijft bij ons het katerig gevoel dat er door diverse instanties met twee maten gemeten wordt.

"**De berg is altijd mijn leven geweest**" zegt **Arthur van der Stroom** in DdL van 31.05.96. Samen op de foto met good-old **Stied Witlox**. Arthur is druk bezig met de organisatie van een reünie van (oud-)gidsen van de stelsels in de **Sint Pietersberg**. En vertelt over zijn ervaring als gids: "Er zijn ook meisjes die gidsen, hoor. Maar ze zijn geen berggekken, zoals wij." Einde citaat. Ook einde discussie? Dames aller groeven, verenigt u!!

Oké, het is dan wel geen groeve, maar we hebben er toch iets mee: het **Fort Eben-Emael**. "**Vijf kilometer mysterie onder de grond**" in DdL van 06.04.1996 is een artikel (met grote foto)over de restauratie en de open dagen in het weekend van 13 en 14 april.

"**TE WEINIG INTERESSE IN AARD VAN DE SOK**" staat boven een artikel in het NRC van 07.02.1996. Is me dat even schrikken!

Gelukkig is het een recensie van een tentoonstelling over kunst en zo: "De kracht van de herhaling". Er worden ook oude sokken tentoongesteld. Vandaar...

"**Sibber mergel voor stadhuis Maastricht**" is de alleszeggende kop boven een artikel in DvL van 03.07.1996. Beeldhouwer en restaurateur **Armand Mathijs** (38) maakt twee nieuwe grote (driehoekige, vier bij vier meter) ornamenten aan weerszijde van de dakkapel aan de achterzijde van het stadhuis. Harie Molin uit Sibbe levert de mergel.

En net voor de dead-line van deze SOK-Info komt het DvL op 27.07.1996 in de zaterdag-bijdrage **Horizon** met een pagina-groot artikel over de **vuursteenmijn** in het Savelsbos: "**Een prehistorische kijkdoos**". Wie ooit de mijn bezocht moet toegeven dat deze kop een treffende beschrijving is van de mijn.

Het blijft druk in "Grotten-media-land". Dachten we dat vorige mededeling de laatste zou zijn, komen **Het Belang van Limburg** en **Dagblad de Limburger** op maandag, 29.07.1996 met het allerlaatste nieuws: "**Lijk van man al twee jaar in grot in Riemst**" en "**Lijk in grot**". Helemaal waar schijnt het niet te zijn. Het in verregaande staat van ontbinding verkerend lichaam werd niet in of nabij een mergelgroeve gevonden, maar op een hoge afgelegen richel langs het Albertkanaal. Op een plaats waar uiteraard zelden iemand komt. Toevallige wandelaars ontdekten de macabere vondst. Men denkt dat de man uit Maaseik een natuurlijke dood is gestorven.

In dezelfde DvL van 29.07.1996 lezen we ook weer van de plannen voor een nieuwe ingang van de Sibbergroeve. We schreven hieral over in **SOK-Info 67**. Gelukkig gaan de plannen niet door...aan de Daelhemerweg. Maar..."**Mogelijke ingang Sibergroeve bij Kenkersweg**" is nu de nieuwe onheilsboodschap. Het bestemmingsplan dient dan wel

gewijzigd te worden, maar hierover beslist de gemeenteraad van Valkenburg eind augustus. Wordt vervolgd...

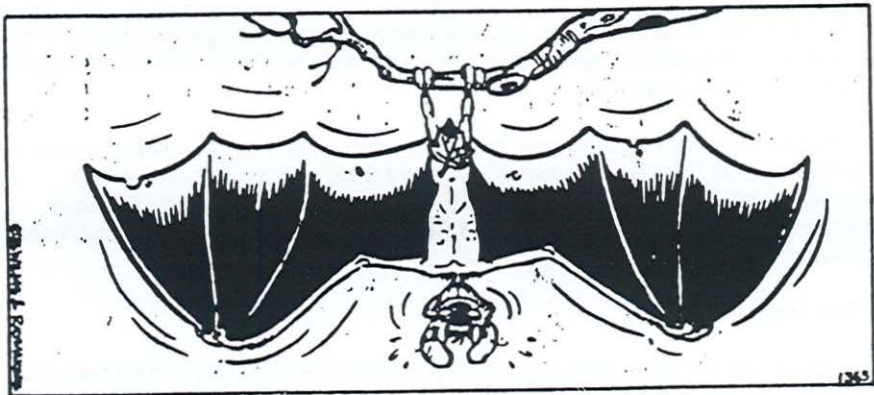
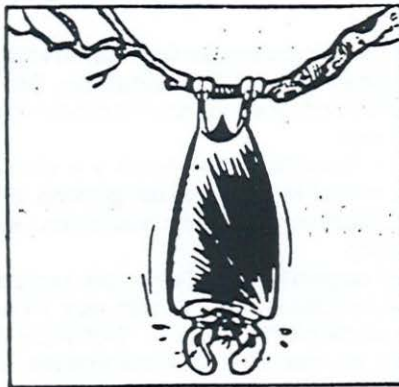
En als laatste: op 16 juni werd te Kanne het Open Nederlands Kampioenschap BERGLOPEN georganiseerd. Héé?? Na de eerste verbazing blijkt het te gaan om mensen die voor hun lol een berg (d'n Observant) zo snel als mogelijk willen oprennen. Ook leuk, natuurlijk... Wel alleen voor de liefhebbers.

Uw bijdrage aan deze rubriek wordt met de nodige gretigheid tegemoet gezien op de Bovenstraat 28 te 3770 Kanne Riemst.

BOES (Rectificatie)

[[aanpassing verwerkt](#)]

(helaas stond in de vorige SOK-INFO de vleermuis recht op)



Wichelroede-lopen in de berg

Iedereen heeft wel eens gehoord over wichelroede lopen en zelf weet ik niet wat ik er van denken moet. Er schijnen soms spectaculaire resultaten mee behaald te zijn, maar daar was ik zelf nooit bij geweest.

Toevallig vertelde enige jaren geleden een kennis van mij, Frans T., dat hij het kon. Hij is architect, een nuchter mens, en wist eigenlijk zelf niet wat er van te denken. Maar bij zijn werk moesten wel eens oude putten en andere verborgen toestanden opgezocht worden en gebleken was dat hij met zijn 'wichelroede' dit soort objecten vaak kon lokaliseren.

Het materiaal dat hij gebruikt is heel simpel; twee metalen staafjes van zo'n 40 cm lang zijn halverwege haaks omgebogen. Hij pakt ze zo beet dat twee zijden op een paar centimeter afstand naaar voren steken. Is er 'iets' dan gaan ze naar elkaar toe.

Nu schijnt het zo te zijn dat wichelroedes water onder je aangeven, maar hoe zou zoiets zich onder de grond in een groeve gedragen?

Na heel lang met het plan rondgelopen te hebben het eens te proberen kwam het er dan eindelijk van.

Eerst moeten we nog vertellen dat Frans slechts éénmaal van zijn leven in een groeve was geweest, en dus nauwelijks ervaring had met berglopen. Deze mensen zullen nog maar weinig details van de groeve opvallen, en dat ik met hem ook nog eens een cirkeltje gelopen heb weet hij zelf niet eens.

Daar dit slecht een eerste 'proefwandeling' zou worden is er niets op kaart aangetekend, het ging er alleen maar om te zien of er 'iets' werd aangetoond. En ja, er gebeurde toch wel wat. De eerste duidelijke uitslag van de roedes was in een recht stuk gang, maar met een duidelijke breuk dwars hierop.

Deze breuk kan onze man niet opgevallen zijn. De meeste zien zoiets niet eens, en hij was sowieso bezig met zijn wichelroedes en om te zien waar hij liep. Natuurlijk waren er meer uitslagen, waarvan een aantal niet te verklaren. Toch water dieper onder de grond? Maar breuken in de mergel werden opvallend vaak aangegeven, wat ik hem pas later vertelde. Ook waren er soms indicaties bij kruisingen van gangen, kunnen we dit soms als kunstmatige breuken zien?

Helaas is het (voorlopig) bij deze ene tocht gebleven. Er stond meer op het programma: het intekenen van de aanwijzingen, en boven de grond over een groeve lopen om te kijken wat voor indicaties er dan zouden komen. Helaas heeft een zwaar motorongeluk dit project voorlopig stopgezet.

Voor mensen die geïnteresseerd zijn in deze materie kunnen we een artikelen-reeks aanbevelen uit het Engelse tijdschrift "Caves and Caving". Copieën hiervan zijn eventueel verkrijgbaar bij schrijver dezes. Een genoemde referentie in één dezer artikelen verwijst naar het feit dat vele van de katakomben in Kiev gevonden zouden zijn met behulp van wichelroedes.

Jan-Paul van der Pas

De volgende lijst van referenties is gevonden in het Britse tijdschrift 'Caves and Caving'. Sommige artikelen verwijzen weer naar andere publicaties. De artikelen uit 'Caves and Caving' tussen de nummer 38 en 60 heb ik kunnen achterhalen, de meeste andere (nog) niet. In sommige referenties is het niet duidelijk of het om dowsing (=wichelroede lopen) of geologie gaat.

Tijdschrift	Nr	Pagina	Artikel
Caves & Caving	32	18	Divining for Caves, Brooks, D. (abstracts)
Caves & Caving	34	8-10	Lowe, D.: Stratigraphy... (maybe not dowsing)
Caves & Caving	38	18/19	The Cheddar River Cave, a Hypothesis J.W.
Caves & Caving	40	21/22	Dowsing the Dales, I: The Malham System J.W.
Caves & Caving	42	11-13	Dowsing the Dales, II: Pnyghent and Fountains Fell J.W.
Caves & Caving	43	31/32	Tracing the Wye Head Systems
Caves & Caving	45	35	The Wye Head Systems - Some hydrological Observations (Remark en C&C 43 - J.G. & A.E.)
Caves & Caving	47	15/16	Dowsing the Dales, III: Washfold Pot, Alum Pot and the 'Third System' J.W.
Caves & Caving	47	42	Dowsing and Caves ... John replies (remark to C&C 45 p. 35 J.W.
Caves & Caving	53	25	Taff Well and the Schwyll Risings J.W.
Caves & Caving	54	23/24	The Ffynnon Gisfaen System (The search for a parallel System to Agen Allwed etc.) J.W.
Caves & Caving	60	10	Dowsing the Dales, V: The Fountains Fell Matser Cave. J.W.
Caves & Caving	50	21/22	Dowsing the Llangatwyg Extension etc
C.S. Soc. Newsl.	32	147/148	Wilcock, J.D. 1990. As above.
S.W.C.C.Newsl.	109		France, S.A. 1991, "Jury still out in dowsing case".
G.S.W.C.C.Newsl.	108	16/17	Herbert, M. 1990 "Dowsing".
Psi Research	May/June 1986	34-38	Mogila, I. 1985, "Dowsing in the Soviet Union".

De meeste artikelen zijn door John Wilcock geschreven. Deze zijn gemerkt met J.W.

Ledenlijst

Per juli 1996

Backerra L.J.	Musketierslaan 1	6213 BR	Maastricht	043-3213124
Barten A.	Kloosterstraat 31	B 3620	Gellik (B)	011-722427
Bastiaens R.	Jekerweg 60	6212 GD	Maastricht	043-3211674
Berbers E.M.G.	Ridderstraat 3	6211 HN	Maastricht	043-3219527
Berden C.	Old Hickoryplein 30B	6224 AR	Maastricht	043-3638477
Berg, v.d. H.H.M.	Julianalaan 17	6285 AH	Epen	043-4552421
Berix M.	Putstraat 85 app. 5	6131 HK	Sittard	
Birgelen M.	Widdershovenstraat 9	6367 HV	Voerendaal	045-5754183
Bindels G.I.C.W.T.	Timorstraat 22	6214 VZ	Maastricht	043-3472560
Bochman L.M.A.	Praaglaan 51	6229 HL	Maastricht	043-3610439
Bochman H.M.A.	Speciedonk 8	6218 GH	Maastricht	043-3433355
Bogaert P.	Jhr. Ruysstraat 75	6221 VS	Maastricht	
Bongaerts J.P.J.	Tongerseplein 11	6214 BH	Maastricht	
Bosch, v.d. K.	Postweg 102	6121 HR	Born	046-4854925
Bouwens R.	St. Pieterstraat 17	6301 DP	Valkenburg a/d Geul	043-6012203
Brabander M.T.	Berkenlaan 24	B 3770	Riems(B)	012-453907
Breuls T.	Bovenstraat 28	B 3770	Kanne/Riemst (B)	012-454059
Brouner F.	Tongerseweg 128	6214 BD	Maastricht	
Caris J.	Stationsstraat 2A	6131 AZ	Sittard	046-4524345
Ceulen V.J.L.M.	Burg. Ceulenstraat 41	6212 CN	Maastricht	043-3211759
Cobben J.M.M.	Prins Bisschopsingel 1-H	6212 AA	Maastricht	043-3252776
Colen W.	Potgieterlaan 15	6165 ED	Geleen	046-4749370
Creemers F.	Taalmanruwe 22 b	6218 XH	Maastricht	
Crombach H.J.M.	Keramieksingel 95	6216 XR	Maastricht	043-3436536
Dahlen J.	Mulkerstraat 16	B 3700	Tongeren (B)	
Dauphin J.	Papenweg 66	6212 CH	Maastricht	
Diederer J.H.J.	Kerkstraat 8	6301 BX	Valkenburg a/d Geul	
Drummen P.F.M.	St. Nicolaasstraat 17	6211 NL	Maastricht	043-3213246
Franssen B.	Timorstraat 24	6214 VZ	Maastricht	043-3473948
Geraerds A.	Geuldalweg 12	6231 CD	Meerssen	043-3646637
Geurts H.	L. v/d Maesenstraat 2	6301 EA	Valkenburg a/d Geul	043-6012416
Graatsma B.G.	Koningsplein 9	6224 EB	Maastricht	043-3633784
Groot, de E.	Schophemerheide 355	B 3798	's Gravenvoeren (B)	043-3293067
Haas, de J.A.	Swier 58	6363 CN	Wijnandsrade	045-5244372
Hageman J.G.M.	Op de Bannet 47	6223 GD	Itteren	043-3645419
Hameleers H.	St. Odastraat 2	6217 KN	Maastricht	043-3471141
Heckers R.	Mariabastion 22	6217 NC	Maastricht	043-3438171
Hensing O.H.J.L.	Plateauweg 7	6212 EA	Maastricht	043-3218473
Hensing N.R.P.M.	Plateauweg 7	6212 EA	Maastricht	043-3218473
Hermans I.	Tongerseweg 225	6213 GC	Maastricht	043-3477345
Heynen A.	Mockeborg 44	6228 CR	Maastricht	043-3611357
Hoegen A.C.	Rijnbandijk 37	4021 AE	Maurik	
Honee E.	Fortunahof 51	6215 RW	Maastricht	043-3431637
Houben P.	Cannerweg 193	6213 BD	Maastricht	043-3213488
Hovens H.S.	Bergerstraat 163	6226 BC	Maastricht	043-3631337
Huis B.	Visesteeweg 280-A	B 3770	Riemst (B)	012-3453319
Janssen J.	Rechtstraat 37	B 3770	Val-Meer/Riemst	012-454606
Jennekens P.	Den Olieberg 74	6231 AX	Rothem/Meerssen	043-3648489
Kelderman P.H.	Herkenbroekerweg 23	6301 EG	Valkenburg a/d Geul	043-6016055
Kerbusch M.J.A.M.	Pandectendonk 46	6218 HB	Maastricht	043-3478471
Klinkers J.T.P.	Heerderdwarsstraat 44	6224 LT	Maastricht	043-3632686
Knubben J.A.G.	Bombeydaal 7	6228 GT	Maastricht	043-3611227
Koch M.	Pandectendonk 26	6218 HB	Maastricht	043-3473825
Kruse S.	Horatiushof 43	6215 EC	Maastricht	043-3436653
Laenen I.H.G.	Manshaag 36	6228 EN	Maastricht	043-3610396
Lagas A.	Hoogbrugstraat 41	6221 CP	Maastricht	
Laumen J.	Volderstraat 93	6231 LB	Meerssen	043-3641803
Leunissen A.M.P.	Wijnbesstraat 105	6543 TL	Nijmegen	024-3781820
Lexis H.M.J.	Robert Graaflandlaan 44	6217 NZ	Maastricht	

Louwette I.	Boldersstraat 143	B 3770	Riemst (B)	
Luttik R.	Catalpastraat 56	1326 DP	Almere	036-5378261
Maes J.M.G.	Adelbert v. Scharnlaan P 19	6226 EV	Maastricht	043-3624129
Meijers P.	Aramislaan 80	6213 BV	Maastricht	043-3219949
Melkert H.M.J.	Henri Goovaertsweg 17	6212 BX	Maastricht	043-3258608
Mentink A.J.P.	Melissabeemd 47a	6229 WH	Maastricht	043-3618671
Moors J.H.	Hersintlaan 18	6217 AR	Maastricht	043-3433278
Mordang A.A.M.	Gerkenshaag 48	6228 EM	Maastricht	043-3616425
Morreau-Magnee	Lage Kanaaldijk 80	6212 AJ	Maastricht	
Olefs P.	Bovenstraat 44	B 3770	Kanne/Riemst (B)	
Orbons J.	Holdaal 6	6228 GH	Maastricht	043-3618793
Pantekoeck J.N.C.	Jupiterhof 107	6215 VM	Maastricht	043-3470704
Pas, van der J.-P.	Vauwerhofweg 3	6333 CB	Schimmert	045-4041600
Penders P.	Cupidohof 142	6215 SH	Maastricht	043-3436932
Penders J.	Kasteel Aldengoorstraat 5F	6222 WH	Maastricht	043-3630167
Pieters R.	Terracottalaan 50A	6216 BE	Maastricht	043-3478394
Ramakers R.	Kerkstraat 65	6267 EB	Cadier en Keer	043-4071964
Ramakers H.	Kerkstraat 65	6267 EB	Cadier en Keer	043-4071964
Rathbun M.	Postweg 102	6121 HR	Born	046-4854825
Ravesteijn B.	Schamerweg 67	6224 JB	Maastricht	043-3633733
Reinartz R.W.F.	Mergelweg 69	6212 XB	Maastricht	043-3215292
Rijsselt, van J.G.	Anemonenstraat 39	6214 VM	Maastricht	043-3472081
Rodenburg A.K.	Wijnbesstraat 105	6543 TL	Nijmegen	024-3781820
Roeselers G.	Smissenhaag 130	6228 HK	Maastricht	043-3614230
Roeselers J.	Smissenhaag 130	6228 HK	Maastricht	043-3614230
Roos P.	Volksplein 17	6214 AL	Maastricht	
Rousseau E.	Papenweg 116	6212 CJ	Maastricht	043-3251475
Rousseau J.P.G.	Pomerollaan 77	6213 GW	Maastricht	
Schaik, van W.C.L.	Drossaardstraat 41	5663 GJ	Geldrop	
Schelling E.J.M.	Herendaal 19	6228 GH	Maastricht	043-3611273
Schoenmakers L.G.M.	Burg. Ceulenstraat 114	6212 CV	Maastricht	043-3216506
Schoenmakers D.	Burg. Ceulenstraat 114	6212 CV	Maastricht	043-3216506
Schoenmakers W.	Burg. Ceulenstraat 114	6212 CV	Maastricht	043-3216506
Schrijnemakers J.M.	Dalestraat 60	6262 NN	Banholt	
Schrijnemakers J.	Papenweg 43	6212 CC	Maastricht	
Smets L.	Meldermunsterweg 2	6325 PL	Berg en Terblijt	043-6042564
Simons R.W.	Eikenderweg 56	6411 VM	Heerlen	045-5714679
Sluijs R.M.J.	Limburgstraat 285	6415 VR	Heerlen	045-5727778
Smulders A.	Op 't Broek 11	B 3770	Kanne/Riemst	012-453130
Spee J.A.	Taalmansruwe 26-C	6218 XJ	Maastricht	043-3437794
Steegmans C.	Vroenhof 55	6301 KE	Houthem	
Stevenhagen E.E.F.	Veldreef 293	2727 CH	Zoetermeer	079-3416885
Stokbroek M.A.M.	Fr Romanusweg 18	6221 AE	Maastricht	043-3217494
Tans W.	Bolderstraat 109	B 3770	Val-Meer/Riemst (B)	
Terlingen A.	Walem 106	6342 PA	Walem	043-4592804
Thiessens G.W.H.	Raadhuisplein 8	6226 GN	Maastricht	043-3620208
Verouden H.	Bosstraat 7	6301 HM	Valkenburg	043-6013547
Vincken J.	Hoge kanaaldijk 58	6212 XS	Maastricht	043-3250315
Vogten D.	Plataanhoven 10	6225 GL	Amby	043-3626505
Vroomen W.	Steenstraat 16	6301 ED	Valkenburg a/d Geul	
Walschot L.	21, Place du Roi Albert	B 4690	Bassenge/Eben-Emael (B)	
Weinreich J.A.	Maaslandstraat 14	6085 CD	Horn	
Willems J.	Maastrichtersteenweg 282	B 3700	Tongeren	
Witlox A.P.	Becanus straat 41	6216 BZ	Maastricht	043-3430510

Wij iedereen zijn adresgegevens in deze ledenlijst controleren en correcties doorgeven aan Joep Orbons.

Het blijkt dat regelmatig Genootschaps post en SOK post foutief worden bezorgd omdat de adresgegevens niet kloppen.

"Uit de Oude Doos op zolder"

archief Luck Walschot

In de oude doos die ik enkele jaren geleden vond op een zolder bij kennissen in Geulhem die daar al generaties lang een hotel uitbaten, zijn behalve de reeds eerder in SOK-INFO gepubliceerde artikelen, nog vele leuke correspondentie-stukken tussen gasten en de overgrootvader van de huidige eigenaren te vinden.

Zoals enkele brieven uit de dertiger jaren van de bekende schrijver en grotonderzoeker Willy Verster.

Hoe begaan deze grottenliefhebber was met het lot van de Zuid-Limburgsche krochten mag blijken uit het volgende schrijven.

Mijns inziens mogen de hedendaagse natuurbeheers-instanties die de verantwoording dragen voor het wel en wee van de groeven, een voorbeeld nemen aan de door W.

Verster bijna 60 jaar geleden bedachte oplossing met betrekking tot het afsluiten van de ondergrondse stelsels, namelijk het met het oog op de hoge landschappelijk waarde van de unieke "Bergmoule" deze ook op een optisch verantwoorde wijze af te sluiten.

Hier volgt een "letterlijke" weergave van zijn brief.

W. VERSTER,

Breda, 2 Januari 1939

Leeraar M.O.Fransch-Italiaansch
van Coothplein 14 A
BREDA

Beste Familie Heuts,

Bij de wisseling desjaars wensch ik U, alsook mijn vrouw en kinderen een Zalig Nieuwjaar toe en hopen we dat U dit jaar veel voorspoed zal brengen en Uwe dierbaarste wenschen in vervulling zullen gaan. Ook voor Lisa de beste wenschen.

Hoe maakt het al ons Maïke, Jacques, Dorus, Jeanneke, Marieke en Lisa het toch - Ik hoop van goed? Wat gaan één week, een maand een jaar toch gauw voorbij - De tijd vliegt en staat niet stil.

Bent U dit jaar tevreden geweest wat de zaken betreft. Ik geloof wel dat U een goeden zomer voor het hotel hebt gehad.

De verkoop van het boek over "De St. Pietersberg" loopt uitstekend. Zooals U zich zult herinneren heeft mijn vriend, Ir. van Schaik het boek samengesteld en ben Ik eveneens een der medewerkers. Ik verzorgde n.l. het gedeelte Verhalen en legenden over den St. Pietersberg. Het boek kost thans F5,90 ingenaaid, F6,90 gebonden en F12,50 gebonden in luxe band.

Op het oogenblik heb Ik nogal veel leerlingen en Ik profiteer van de gelegenheid dat een paar xxxxxx leerlingen niet kunnen komen, om U dezen brief in het Instituut Pont te Tilburg te schrijven. Zooals U waarschijnlijk weet, ben ik aan het Instituut te Breda en aan een Instituut te Tilburg verbonden, welke beide aan dezelfde directeuren behooren, een zeer goed mensch waar-

mede ik goed kan opschieten. Ik leid op voor handeldiploma's (Mercurius, Ver. voor Leeraren, Pont) enz. en eveneens voor diploma L.O. en M.O. Fransch en Italiaansch. Ook heb ik nog wel eens technische vertalingen te maken.

Mijn vrouw en de kinderen maken het gelukkig goed en over mijn eigen heb ik ook geen klagen: alleen zal ik blij zijn als ik voorgoed in mijn geliefd Limburg woon. Maar wanneer? Ik verlang er steeds naar en denk dikwijls aan U.

Maar laat ons hopen en vertrouwen op God. Dat is altijd het beste.

Verteld U nog eens hoe het nu met de grotten gesteld is? Heeft Curfs al het gedeelte van de rots-woning en de geheele omgeving afgegraven? En hebben ze nog blokken uit de ouden Geulhemerberg gehaald en in de grot boven de Barakken gebroken? Als ze weer een deur willen maken vóór een grot b.v. Champignon kweekerij dan moeten ze dat niet vlak vooraan doen, maar een beetje achteruit, zoodat de grotingang goed te zien is, want er is bijna niets mooier in het Zuid-Limburgse landschap dan die prachtige donkere grotingangen die daar geheimzinnig tusschen het weelderige groen liggen.

Ik hoop, dat ik nog vele tochten in den berg zal maken en hoop een groot werk te gaan beginnen n.l. "Mooi Zuid-Limburg" waarin natuurlijk Geulhem een belangrijk deel krijgt. En verder, Vivat de Schpas, de hondkleutjes, de bonaparjes, enz. dat er mer oet kump! Hartelijke groeten aan U allen van ons viertjes en nogmaals "zalig Nieuwjaar" Uw vriend Willy.

AFZ: NL 6228 GH 6

Port betaald
Port payé
Maastricht
Pays-Bas